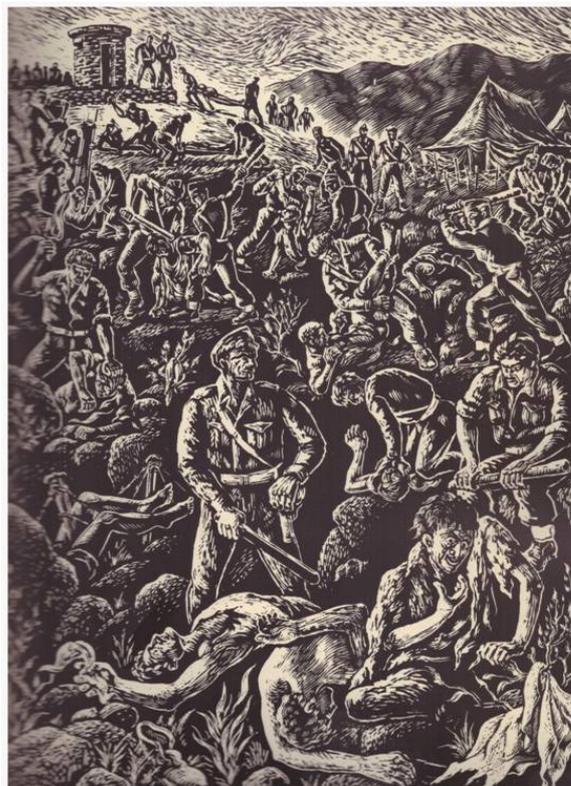

ΤΑΓΜΑ ΣΚΑΠΑΝΕΩΝ

ΤΟΥ **Γιώργου Ζιόβα**

Και τους πυροβολούσαν τα πρόσωπα για να τα
σβήσουν
κι άρχισε αυτό απ'τον τόπο που τον έλεγαν
Θέατρο
Όλη τη νύχτα άγρυπνοι φρούρησαν τους νεκρούς
τους
Αύριο
άρχισε πάλι απ' την πλαγιά
κι οι νέοι αλαφιάστηκαν γιατί δεν το περίμεναν
και δεν μπορούσαν τίποτα με λίγες μόνο πέτρες
και στείλιάρια
Χίμηξαν τότε οι άλλοι για να τους τελειώσουν
Κι όπως μελίσι που' πιασε φωτιά βουίζοντας
κυμάτισε το σμάρι των ανθρώπων προς τη
θάλασσα
όμως
ήρθανε κι απο 'κεί οι Μπαϊρακτάρηδες και τους
γαζώναν
γεμίσανε κορμιά τα κύματα
έβαψαν τα χαλίκια

Σαν ψάρια που κομμάτιασε ο δυναμίτης
στοιβάξανε τους σκοτωμένους στο κατάστρωμα
εφτά φορές έφυγε το καϊκι κι ήρθε
εφτά φορές τους άδειασε στον μαύρο πόντο
Ποτέ οι μάνες πια
οι αδελφές οι αγαπητικές τους
δεν τους ξανάδαν δεν τους έδωσαν το τελευταίο
φιλί
Μόνο το ποίημα κι η μνήμη αγιάζουν τα οστά
τους
εκεί

Μακελειό στη Χαράδρα. Χαρακτικό του
Γιώργου Φαρσακίδη από το βιβλίο του
“ΜΑΚΡΟΝΗΣΟΣ”

στον άφωνο βυθό το σκοτεινό παλάτι

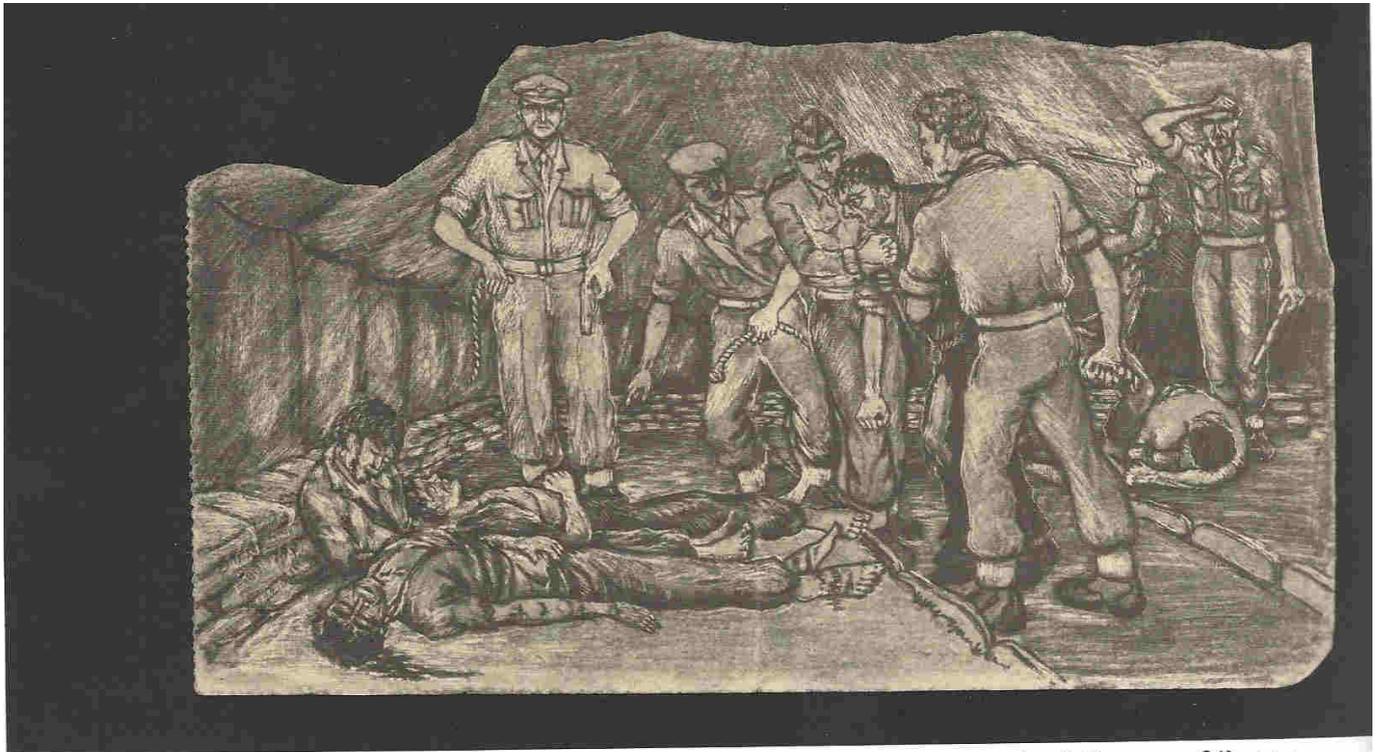
Πριν 70 χρόνια, στις 28 του Φλεβάρη και 1 του Μάρτη του 1948, η φρουρά της Μακρονήσου άνοιξε πυρ από στεριά και θάλασσα εναντίον των άοπλων σκαπανέων του Α Τάγματος αφήνοντας πίσω εκατοντάδες νεκρούς και τραυματίες. Η μαζική αυτή δολοφονία, είχε σκοπό να τσακίσει το ηθικό των εξορίστων οι οποίοι δεν υπέκυπταν και δεν υπέγραφαν δηλώσεις μετανοίας και αποκήρυξης του κομμουνισμού.

Δημοσιεύθηκε στο νέο ανανεωμένο ΠΡΙΝ, 25.2.2018

Δίσεκτο το 1948, δίσεκτο κυριολεκτικά και μεταφορικά. Η σφαγή έγινε την Κυριακή 29/2 και τη Δευτέρα 1 Μάρτη. Από τους 4.500 σκαπανείς του Α' Ειδικού Τάγματος Οπλιτών (Α.Ε.Τ.Ο.), σύμφωνα με μαρτυρίες οι 2.000 περίπου αναγκάστηκαν να βουτήξουν στη θάλασσα. Οι νεκροί δεν ήταν 17, όπως αρχικά ανακοινώθηκε από τις αρχές. Αργότερα αποκαλύφθηκε πως ανέρχονταν σε αρκετές εκατοντάδες. Ο καπετάνιος του καϊκιού που τους μετέφερε, Μ. Βονταμίτης, λίγο πριν πεθάνει εκμυστηρεύτηκε πως ήταν 350.

Το σχέδιο που ακολουθεί, περιέχεται στο βιβλίο "ΜΑΚΡΟΝΗΣΟΣ" και είναι εκείνο για το οποίο ο δικτάτορας Ιωαννίδης μήνυσε και εξόρισε τον Γ. Φαρσακίδη:

Μετά το μακελειό, ο Ιωαννίδης με τους αλφαμίτες μπρος στα αιμόφυρτα κορμιά εκβιάζουν για «δήλωση»:
«Σκύψε κομούνα να ιδείς, τα τίναξαν οι πουτάνες. Η σειρά του τώρα, καθάριζε...» Σχέδιο του 1949.

Δείτε βίντεο με τον ίδιο τον καλλιτέχνη και αγωνιστή του κομμουνιστικού κινήματος Γιώργο Φαρσακίδη να μιλάει σχετικά εδώ: [Έκθεση έργων Γ. Φαρσακίδη: Η ιστορία των αγώνων της αριστεράς \(Βίντεο\)](#)